

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՍԻՐԱՆԵՍ ՎԱՐԴՊԵՏԸ ՉԱԼԵՋՈՐ ԳՅՈՒՂԻՑ	4	
Սերգեյ Հախվերդյան	4	
 ՀՅՈՒՄԻՍ-ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԱՅՆՐԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅԵՐԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻճԱԿԸ XVIII ԴԱՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ Գոհար Միսիթարյան		10
 ԴԱՐԱԲԱՂԸ՝ ԳՅՈՒԼԻՍԱԾԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՉԼՈՒԾՎԱԾ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՎԵճԵՐԻ ՇԱՐՔՈՒՄ Նելլի Բաղդասարյան		26
 ՀՅՈՒՄԻՍԱՅԻՆ ԱՐՑԱԽԸ՝ ԱՐՑԱԽ «ԱՇԽԱՐԴԻ»ՊԱՏՄԱՎԻՍՏԱԳՐԱԿԱՎԱՆ ԷԹԱՆԻԿ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔ Է Նունե Սարումյան		31
 ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՆՄԲՄԱՆ ԳՈՐԾՈՆԹԱՑԸ 20-ՐԴ ԴԱՐԻ ՍԿԶԲԻՆ Վահրամ Բալայան		47
 1921թ. ՓԵՏՐԿԱՐՅԱՆ ԱՊԱՏԱՄԲՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴՐԱՊԱՐՁ Կ.ՊՈԼԻԿ «ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ» ԹԵՐԹԻ ԷԶԵՐՈՒՄ Խաչատոր Ստեփանյան		56
 1918-1920 թթ. ԱՐՑԱԽՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՐՑԻ ԱՐՏԱՑՈԼՈՒՄԸ ԱԴՐԵՖԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ Արմինե Առատամյան		67
 ԴԱՐԱԲԱՂԻ XIX ԴԱՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՍՆԱՄ ՅԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԿԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱԴՐԵՖԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԲԱՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ Ստեփան Դադայան		87
 ԱՐԴԻ ԱԴՐԵՖԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԿԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐԳ Վարդգես Սաֆարյան		103
 ԽՈՐՀՈՂԱՅԻՆ ԱԴՐԵՖԱՆԻ ԷԹԱՆԻԿ ԽՃԱՆԿԱՐԸ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒՇԱՆ ԱԴՐԵՖԱՆԱԿԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐԸ Վահագն Դադայան		115
 «ՀՈՎԱՐԴ ԿԱՐԱՎՅՈԶՅԱՆ» ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅՐԵՆԻՔՈՒՄ Արարատ Վարդանյան		127

ԿԱՆԱՏ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՑԱԽԱՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ- ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՓՈՒԼԻՆ (1991-1994թ.) Իսկուհի Ավանեսյան	136
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԱՍՈՎԱՏՈՒՄ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԼՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ «ՆՇՆԱՐՆԵՐ ԱՐՑԱԽԻ ԲԱՆԱՀՅՈՒԹՅՈՒԹՅԱՆ» ԺՈՂՈՎՎԱԾՈՒՆԵՐՈՒՄ Անահիտ Արայիան	150
ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՃԻՇԾ ՆՈՐ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՄԲ Սոկրատ Խանյան	166
ԲԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԱԿՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ Զինափոխ Բալայան	173

СОДЕРЖАНИЕ

Сиранес вардапет из села Алидзор Сергей Ахвердян	4
Социальный и правовой статус армян северо-восточного закавказья во второй половине XVIII века Гоар Мхитарян	10
Карабах среди нерешенных территориальных споров Гюлистанского договора Нелли Багдасарян	26
Северный Арцах-этнически и экономически историко-географическая часть Арцаха Нуне Сарумян	31
Процесс национальной консолидации армян в начале 20 века Ваграм Балаян	47
Отражение Февральской революции 1921г. на страницах константинопольской газеты “Чакатамарт” Хачатур Степанян	56
Отражение арцахской проблемы (1918-1920 гг.) в азербайджанской историографии Армине Арутсамян	67
Фальсификация истории Карабаха первой трети XIX в. азербайджанскими историками Степан Дадаян	87
К вопросу фальсификации истории Южного Кавказа в современной азербайджанской историографии Вардгес Сафарян	103
Этническая мозаика Советского Азербайджана и азербайджанские методы решения национального вопроса Ваагн Дадаян	115
Деятельность фонда “Товард Карагезян” на Родине Аракат Варданян	127
Участие женщин в военном этапе национально-освободительной борьбы армянства Арцаха(1991-1994гг.) Искуи Аванесян	136

Народные эскизы в сборниках Левона Арутюняна “Реликвии фольклора Арцаха“	150
Анант Атаян	150
"Крик Армянского геноцида в новом освещении". Ханян Сократ	166
Ценное фольклорное исследование Балаян Зинаида	173

CONTENT

Siranes Vardapet from the village of Halidzor Sergey Hakhverdian	4
The Social and legal status of north-east Transcaucasia in the second half of the 18th century Gohar Mkhitaryan	10
Karabagh among the Unresolved Border Disputes of the Treaty of Gulistan Nelly Baghdasaryan	26
Nort Artsakh is history geographical economic area of Artsakh "World" Nune Sarumyan	31
The process of national consolidation of Armenians at the beginning of the 20th century Vahram Balayan	47
Reflection of 1921 February rebellion in Costantinopolis's "Chakatamart" Daily Khachatur Stepanyan	56
The Artsakh ussue in the azerbaijans historiography in 1918-1920 Armine Arstamyan	67
The Falsification of the History of Karabakh of the first Quarter of the XIX century by Azerbaijan Historians Stepan Dadayan	87
On the issue of falsification of the South Caucasus history in the modern Azerbaijani historiography by Vardges Safaryan	103
The ethnic mosaic of Soviet Azerbaijan and the Azerbaijani methods of solving national issue Vahagn Dadayan	115
The activity of the Howard Karagheusian Foundation in Homeland Ararat Vardanyan	127

Participation of women in the military phase of the national-liberation struggle of the Armenians of Artsakh (1991-1994)	
Iskuhi Avanesyan	136
"Folk sketches in the collections of Levon Hayrapetyan", "Relics of Artsakh folklore"	
Anahit Atayan	150
"Scream of the Armenian Genocide in a newlight"	
Sokrat Khanyan	166
A Valuable Creative research	
Zinaida Balayan	173